

Tytuł: **Od kryzysu do ożywienia. Dylematy współczesnej polityki finansowej**

Autorzy: **Jan L. Bednarczyk, Wiesława Przybylska-Kapuścińska (red.)**

Wydawnictwo: **CeDeWu.pl**

Rok wydania: **2011**

Opis:

Ostatnie 5-lecie na rynkach światowych charakteryzowało się znacznymi perturbacjami, odczuwanymi zarówno w skali globalnej, jak i wewnętrznej różnych gospodarek, niezależnie od poziomu ich rozwoju. Szczególnie dotknęły one świat finansów, a za jego pośrednictwem również wszystkie sektory ekonomiczne i w mniejszym bądź większym stopniu - podmioty gospodarcze. Ich skutki odcisnęły się znaczącym piętnem na rezultatach makroekonomicznych, czego efekty obserwujemy do dzisiaj. Ekonomiści nie osiągnęli konsensusu co do stwierdzenia, że globalny kryzys finansowy już się zakończył. Różnego rodzaju problemy towarzyszące rozwojowi współczesnych gospodarek, mające często wspólne podłoże wciąż są dowodem, że światowa gospodarka jest podobna do wulkanu, który w każdej chwili może dać znać o swej aktywności i ponownie zakłócić istniejący porządek rzeczy. Spektakularnym tego świadectwem są: sytuacja gospodarcza Irlandii oraz Grecji i konieczność przeprowadzenia dla nich akcji pomocowej (do krajów tych ostatnimi czasy dołączyła Portugalia), tzw. kryzys strefy euro, niemożność utrzymywania kryteriów fiskalnych przez państwa strefy euro, powtarzające się i rosące deficyty budżetowe, niewyciągnięcie wniosków przez banki na świecie z ostatniej bolesnej lekcji itp. Można by mnożyć tę wyliczankę wskazując na wciąż żywotne dylematy stojące przed polityką finansową.

Książka "Od kryzysu do ożywienia. Dylematy współczesnej polityki finansowej" jest kolejną próbą, podejmowaną przez środowisko ekonomistów, spojrzenia na rzeczywistość gospodarczą naznaczoną ostatnim, głębokim kryzysem. Tytuł książki sugeruje jednakże, że po kryzysie następuje ożywienie. Taka jest bowiem logika rozwoju gospodarki rynkowej. Chodzi jednak o to, aby stworzyć gospodarce takie warunki rozwoju, żeby odbicie się od dna załamania kryzysowego przyszło jak najszybciej i osiągnęło jak najtrwalszy charakter. Temu celowi służą podejmowane obecnie badania ekonomiczne, do których swój przyczynek starają się wnieść również Autorzy niniejszej publikacji.

Spis treści:

Wstęp 9

CZĘŚĆ I

BANKOWOŚĆ CENTRALNA A STABILIZACJA GOSPODARCZA

- 1. Perspektywy strefy euro - Tomasz Gruszecki 15**
 - 1.1. Dyskusji o strefie euro nie da się dłużej uniknąć 15**
 - 1.2. Gdzie były błędy konstrukcyjne strefy euro 15**
 - 1.3. Wymuszenie integracji przez fakty dokonane 18**
 - 1.4. Kryzys i rezultat 19**
 - 1.5. Stan obecny strefy euro 20**
 - 1.6. Kto korzysta, kto traci? 22**
 - 1.7. Obrona strefy euro - scenariusz długofalowy 23**

1.8. Konsekwencje dla Polski 26

Bibliografia 28

Streszczenie/Summary 28

2. Polityka pieniężna Europejskiego Banku Centralnego a koszty uczestnictwa we wspólnej walucie ? Jan L. Bednarczyk, Marzena Sobol 31

2.1. Cel inflacyjny jako podstawowe ograniczenie aktywnej polityki gospodarczej 33

2.2. Koszty polityki dezinflacyjnej i "pułapka niskiej inflacji" 36

Bibliografia 42

Streszczenie/Summary 43

3. Rola współpracy banków centralnych w stabilizowaniu międzynarodowego środowiska finansowego. Doświadczenia kryzysu finansowego 2007-2009 - Joanna Bogolębska 45

3.1. Problem braku płynności walutowej w dobie kryzysu finansowego 46

3.2. Nowe globalne mechanizmy krótkoterminowej alokacji płynności dewizowej 49

3.3. Rola porozumień swapowych w dobie kryzysu finansowego 2007-2009 50

3.3.1. Skala zastosowania linii swapowych 50

3.4. Warunki zastosowania linii swapowych - spojrzenie od strony dostawcy płynności (swap-provider) 55

3.5. Dostęp do linii swapowej - spojrzenie od strony odbiorcy płynności (swap-receiver) 56

3.6. Dyskusja nad rolą współpracy banków centralnych w globalnej siatce bezpieczeństwa finansowego (FSN - financial safety net) 58

Bibliografia 60

Streszczenie/Summary 61

4. Reakcje wybranych banków centralnych w Europie na zmiany inflacji i bezrobocia - Tomasz Grabia 63

4.1 Bezrobocie i inflacja jako podstawowe problemy gospodarcze - zarys głównych hipotez teoretycznych przedstawiających zależności między nimi 63

4.2 Strategie i cele polityki monetarnej Europejskiego Banku Centralnego, Narodowego Banku Polskiego, Narodowego Banku Czeskiego oraz Narodowego Banku Węgier 67

4.3 Zmiany stop procentowych przez analizowane banki centralne w kontekście zmian inflacji i bezrobocia 70

4.4 Ocena stopnia restrykcyjności analizowanych banków centralnych - analiza porównawcza 77

Bibliografia 80

Streszczenie/Summary 81

5. Procedura podejmowania decyzji w Europejskim Banku Centralnym i Systemie Rezerwy Federalnej - Dominika Brozda 83

5.1. System Rezerwy Federalnej 84

5.1.1. Struktura organizacyjna Systemu Rezerwy Federalnej 84

5.1.2. Sposób podejmowania decyzji w Federalnym Komitecie ds. Otwartego Rynku 85

5.2. Europejski Bank Centralny 86

5.2.1. Struktura organizacyjna Europejskiego Banku Centralnego 86

5.2.2. Obecny sposób podejmowania decyzji w Radzie Prezesów 87

5.3. Rotacyjny system głosowania 88

5.4. Sposób podejmowania decyzji w Radzie Prezesów i Federalnym Komitecie ds.

Otwartego Rynku - analiza porównawcza 92
5.5. Ocena nowego systemu głosowania w Radzie Prezesów 95
Bibliografia 98
Streszczenie/Summary 99

CZEŚĆ II

WYZWANIA WOBEC SEKTORA BANKOWEGO I WŁADZ FISKALNYCH

6. Banki jako współsprawcy, współofiary i współbeneficjenci globalnego kryzysu finansowego - Stanisław Flejterski 103

6.1. Geneza kryzysu 104

6.2. Główni aktorzy globalnego kryzysu bankowo-finansowego 106

6.3. Banki a kryzys 107

6.4. Zaufanie do banków komercyjnych 108

6.5. Banki jako instytucje zaufania publicznego 110

Bibliografia 115

Streszczenie/Summary 116

7. Regulacje antycykliczne w działalności banków - Michał Skopowski 119

7.1. Bufor ochrony kapitału i bufor antycykliczny 121

7.2. "Dynamiczne" rezerwy 126

7.3. Antycykliczne regulowanie płynności banków 129

Bibliografia 133

Streszczenie/Summary 133

8. Determinanty skuteczności stabilizacyjnej polityki fiskalnej w warunkach kryzysu - Katarzyna Kalinowska 135

8.1. Deficyt sektora finansów publicznych a wzrost gospodarczy w długim okresie 135

8.2. Polityka fiskalna i aktywność gospodarcza w czasie recesji w krajach rozwiniętych - wyniki badań R. Hemminga, S. Mahfouza i A. Schimmelpfenniga 138

8.3. Analiza efektywności polityki fiskalnej w wybranych krajach Unii Gospodarczej i Walutowej (UGiW) 142

Bibliografia 148

Streszczenie/Summary 149

9. Obligacje europejskie jako źródło finansowania strategicznych celów Unii Europejskiej - Ireneusz Pszczółka, Andrzej S. Wojtowicz 151

9.1. Różne koncepcje europejskich obligacji - union bonds a project bonds 152

9.2. Union bonds - koncepcje teoretyczne 155

9.3. Różnice w rentowności i w ratingach jako kluczowy dylemat 160

9.4. Pomysły już wdrożone, czyli finansowanie działalności pomocowej 162

9.5. Obligacje Tricheta jako alternatywa dla Europejskiego Mechanizmu Stabilizacyjnego 164

Bibliografia 167

Streszczenie/Summary 168

CZEŚĆ III

ZADŁUŻENIE A ROZWÓJ GOSPODARCZY. POLSKA PERSPEKTYWA

10. Finansowy wymiar polskiej polityki gospodarczej w XXI wieku - Krystyna

Piotrowska-Marczak 171

10.1. Istota polityki i jej wymiary teleologiczne 171

10.2. Państwo jako kreator polityki gospodarczej 173

10.3. Rzeczowe i finansowe skutki polskiej polityki gospodarczej XXI w. 174

Bibliografia 183

Streszczenie/Summary 183

11. Wyznaczniki poziomu długu publicznego - ujęcie teoretyczne - Dorota A. Mikulska, Jozef Osoba 185

11.1. Pojęcie długu publicznego według ESA 1995 i GFSM 2001 186

11.2. Pojęcie długu publicznego w ustawodawstwie polskim 189

11.3. Ograniczenie budżetowe rządu jako wyznacznik poziomu długu publicznego 191

11.4. Inne teoretyczne wyznaczniki poziomu długu publicznego 195

11.5. Koncepcja neutralności długu a finansowanie deficytem obniżki podatków 198

Bibliografia 201

Streszczenie/Summary 201

12. Oszczędności, inwestycje krajowe i zagraniczne jako determinanty akumulacji kapitału - Aneta Kosztowniak 203

12.1. Teoretyczne ujęcie determinant oszczędności krajowych oraz złotej reguły akumulacji 203

12.2. Zagraniczne inwestycje bezpośrednie - w ujęciu wybranych teorii 209

12.3. Zmiany oszczędności brutto, realnych nakładów brutto na kapitał trwały oraz zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce w latach 90. i w pierwszej dekadzie drugiego tysiąclecia 215

12.4. Uproszczona próba weryfikacji determinant akumulacji kapitału 217

Bibliografia 223

Streszczenie/Summary 224

13. Ocena zadłużenia zagranicznego Polski - Witold Bień 225

13.1. Ogólna wielkość zadłużenia 225

13.2. Zadłużenie sektora publicznego 226

13.3. Zadłużenie przedsiębiorstw 229

13.4. Zadłużenie banków 231

Bibliografia 233

Streszczenie/Summary 233

14. Rynek kredytowych instrumentów pochodnych i jego rola w ograniczaniu ryzyka instrumentów dłużnych - Andrzej S. Krysiak 235

14.1. Rodzaje kredytowych instrumentów pochodnych 235

14.2. Kredytowe instrumenty pochodne a tradycyjne metody ograniczania ryzyka 239

14.3. Instrumenty dłużne powiązane z ryzykiem 242

14.4. Rynek kredytowych instrumentów pochodnych a ryzyko instrumentów dłużnych 248

Bibliografia 253

Streszczenie/Summary 253

15. Rynki finansowe XXI wieku - Grażyna A. Olszewska 255

15.1. Rozwój rynków finansowych 255

15.2. Determinanty rozwoju rynków finansowych 257

15.3. Stabilność systemów finansowych 262

15.4. Rynki finansowe a sfera realna 264

Bibliografia 267

Streszczenie/Summary 268